

JUSTITSMINISTERIET

Christiansborg Slot 1
1218 København K

Dato: 8. december 2017
Kontor: Databeskyttelseskontoret
Sagsbeh: Nanna Due Binø
Sagsnr.: 2017-0037-0005
Dok.: 585988

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål 5 vedrørende forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven) (L 68) og forslag til lov om ændring af lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger, lov om massemediers informationsdatabaser og forskellige andre love (Konsekvensændringer som følge af databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen samt medieansvarslovens anvendelse på offentligt tilgængelige informationsdatabaser m.v.) (L 69), som Folketingets Retsudvalg efter ønske fra Josephine Fock (ALT) har stillet til justitsministeren den 22. november 2017.

Søren Pape Poulsen

/

Jakob Lundsager

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål 5 fra Folketingets Retsudvalg efter ønske fra Josephine Fock (ALT) vedrørende L 68 og L 69:

”Vil ministeren overveje at medtage muligheden for at tillade gruppesøgsmål, hvor private organisationer og privatpersoner kan foretage gruppesøgsmål på vegne af alle berørte personer – det vil sige via en såkaldt ”opt-out”-model – således at håndhævelsen af borgernes rettigheder kan styrkes væsentligt?”

Svar:

1. Private organisationers og privatpersoners mulighed for på vegne af og uden bemyndigelse fra den registrerede at anlægge søgsmål ved domstolene, kendes fra dansk rets regler om gruppesøgsmål, som reguleres af retsplejelovens kapitel 23 a.

Det fremgår af retsplejelovens § 254 b, stk. 1, nr. 7, at det bl.a. er en betingelse for at anlægge et gruppesøgsmål, at der kan udpeges en grupperepræsentant. Denne grupperepræsentant kan være en forening, en privat institution eller anden sammenslutning, når søgsmålet falder inden for rammerne af sammenslutningens formål, jf. retsplejelovens § 254 c, stk. 1, nr. 2.

Et gruppesøgsmål omfatter som udgangspunkt alene de medlemmer, som har tilmeldt sig, jf. retsplejelovens § 254 e, stk. 5. Dog kan retten, hvis gruppesøgsmål i medfør af retsplejelovens § 254 e, stk. 8, vedrører krav, hvor det er klart, at kravene på grund af deres ringe størrelse almindeligvis ikke kan forventes fremmet ved individuelle søgsmål, og hvor det må antages, at et gruppesøgsmål med tilmelding ikke vil være en hensigtsmæssig måde at behandle kravene på, efter anmodning fra grupperepræsentanten bestemme, at gruppesøgsmålet skal omfatte de gruppemedlemmer, der ikke har framelde sig gruppesøgsmålet. Retten fastsætter en frist for ved skriftlig meddelelse at framelde sig gruppesøgsmålet. Retten bestemmer, hvortil framelding skal ske. Retten kan undtagelsesvis tillade, at framelding sker efter fristens udløb, hvis særlige grunde taler for det.

Det følger af bemærkningerne til retsplejeloven, at betingelsen om kravenes ringe størrelse vil være opfyldt, hvis kravene enkeltvis angår så små værdier eller interesser, og den berettigede i almindelighed ikke kan forventes at anlægge individuel retssag om sit krav. Betingelsen bør normalt kun anses for at være opfyldt, hvis det enkelte krav ikke overstiger ca. 2.000 kr.

Derudover følger det af bemærkningerne til retsplejeloven om betingelsen om hensigtsmæssighed, at det beror på en samlet vurdering af den enkelte sags konkrete omstændigheder, herunder navnlig antallet af berørte, om et gruppesøgsmål med tilmelding ikke vil være en hensigtsmæssig måde at behandle kravene på. Som et eksempel på tilfælde, hvor betingelserne for at behandle sagen som et gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen vil kunne være opfyldt, kan nævnes sager om krav fra et stort antal abonnenter hos et teleselskab under påberåbelse af, at teleselskabet i en periode har opkrævet en højere takst end hjemlet ved standardvilkår og lovgivning, og hvor den enkelte abonnents tilbagebetalingskrav kun udgør nogle få hundrede kroner.

Det er alene offentlige myndigheder, der ved lov er bemyndiget til det, som kan udpeges som grupperepræsentanter i et frameldingsgruppesøgsmål, jf. retsplejelovens § 254 c, stk. 2. Det er i øjeblikket kun forbrugerombudsmanden, der er givet en sådan bemyndigelse. Efter dansk ret er der ikke derudover adgang til, at organer, organisationer eller sammenslutninger kan indgive klage til Datatilsynet eller anlægge søgsmål ved domstolene uden en bemyndigelse fra den registrerede.

2. Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 80, stk. 2, at medlemsstaterne kan fastsætte, at ethvert organ, enhver organisation eller enhver sammenslutning, uafhængigt af en bemyndigelse fra den registrerede, har ret til at indgive en klage i den pågældende medlemsstat til den kompetente tilsynsmyndighed, hvis den/det har grund til at formode, at den registreredes rettigheder i henhold til forordningen er blevet krænket som følge af behandling af personoplysninger.

Det er efter artikel 80, stk. 2, op til den enkelte medlemsstat at tage stilling til, om der skal gives de i artikel 80, stk. 1, nævnte organisationer mv. mulighed for at indgive klage eller anlægge sag uafhængigt af en bemyndigelse fra den registrerede.

For så vidt angår mulighederne efter artikel 80, stk. 2, skal Justitsministeriet bemærke, at reglerne om gruppesøgsmål i vidt omfang bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1468/2005 om reform af den civile retspleje IV (gruppesøgsmål mv.).

Retsplejerådet pegede i sin betænkning på en række betænkeligheder ved at tillade gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen – de såkaldte ”opt-out”-spørgsmål – og anbefalede på baggrund heraf bl.a., at kun offentlige myn-

digheder skulle kunne udpeges som grupperepræsentant i sådanne gruppesøgsmål. Rådet pegede i den forbindelse bl.a. på, at offentlige myndigheder er underlagt et almindeligt saglighedskrav, når de skal vurdere, om der er grundlag for at anlægge et gruppesøgsmål. Justitsministeriet tilsluttede sig Retsplejerådets synspunkter.

Justitsministeriet udarbejdede i 2014 en redegørelse om erfaringerne med reglerne om gruppesøgsmål på baggrund af en høring af relevante myndigheder og organisationer mv. Det blev i redegørelsen konkluderet, at der ikke var behov for ændringer af reglerne om gruppesøgsmål i retsplejeloven eller øvrige regler af betydning for sådanne spørgsmål.

Henset til Retsplejerådets overvejelser og anbefalinger og i lyset af redegørelsen fra 2014 finder Justitsministeriet ikke anledning til at foreslå ændringer af de gældende regler om gruppesøgsmål, således at private organisationer mv. kan udpeges som grupperepræsentant i gruppesøgsmål efter fremsendingsmodellen.